СТАНОВИЩЕ

от професор д-р Дарина Пеева Зиновиева,

Институт за държавата и правото, БАН

за дисертационен труд на тема:

АДМИНИСТРАТИВНОПРАВЕН РЕЖИМ

НА

ТРАНСГРАНИЧНАТА ЗДРАВНА ПОМОЩ

От

НАДЕЖДА ПЕТРОВА СЛАВЧЕВА

докторант в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.6. Право - Административно право и процес, в Институт за държавата и правото, БАН,

с научен ръководител: **проф. д-р Дарина Зиновиева**

1.Общи бележки

Със Заповед на директора на ИДП при БАН № РД 09-155/27.12.2019г. съм назначена за член на научното жури.

Надежда Славчева е била докторант на свободна подготовка в ИДП, БАН, към Секция „Публичноправни науки“.

Представила е шест публикации, във връзка с темата на дисертацията, две от които са в чуждестранно издание. Налице е Декларация за оригиналност на труда от автора.

Представен е автореферат, отразяващ правилно съдържанието на труда, с коректно представяне на научните приноси.

2.Характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от увод, четири глави и заключение. Включва още списък на използваните съкращения и библиография.

Актуалността на темата е безспорна, с оглед сравнително новата правна уредба на здравното обслужване на лицата в държавите, членки на ЕС.

Темата не е разработвана с тази конкретика и обем в публичноправната ни доктрина.

В дисертацията авторката извършва обстоен анализ на законодателството на РБългария и на актове на Европейския съюз, които регламентират правния режим на трансграничната здравна помощ. Анализът е съпътстван от изследване на практиката на компетентните административни органи и на съдебната практика.

Авторката определя за основна цел изследването на принципни въпроси, свързани с административноправния режим при реализирането на този вид здравно обслужване /трансграничното/, като коректно отделя въпросите, които не са обект на изследване, поради тяхното косвено отношение. Обосновава конкретизацията на изследването с ясни и правилни аргументи.

За да постигне целта на изследването, докторантката прави първо исторически анализ на нормативната уредба и проследява развитието й, което допринася за по-ясна визия на сложните правоотношения при реализиране на този вид здравна помощ.

Авторката подхожда систематично в изследването си, като представя в началото основните понятия и пояснява съдържанието им, с аргумента, че те се въвеждат с актове, регулиращи трансграничното здравното обслужване. Авторката прави обосновано пояснение на понятия, като напр. „лечение в чужбина“, „пациентска мобилност“, „доставчик на

здравно обслужване", като коментира за кои има или не е налице дефиниция, или кои понятия от законодателството на ЕС са в релация с националното ни законодателство.

Положително следва да се оцени анализът на правото на достъп до здравно обслужване в друга държава-членка на ЕС. Надежда Славчева мотивирано го определя като комплексно право, обвързано с правото на свободно придвижване на територията на ЕС и с правото на лицата на достъп до здравеопазване.

Много силен анализ е този за ролята на съдебната практика на Съда на ЕС /СЕС/ и произтичащите от нея последствия относно обвързаността между основните права на лицата, коментирани по-горе. Авторката разсъждава върху конкретни решения на СЕС, които са провокирали законодателни цели в националното право и в актове на ЕС. Такива например са изследванията на авторката, свързани с делата Kohll, Decker, Елчинов срещу България.

Докторантката обосновава много добре изводите си за ролята на юриспруденцията като катализатор на създаването и изменението на нормативните източници. Интерес представляват изводите й с примера относно делото Елчинов и последващите изменения в българското законодателство. Изследванията и изводите от тях на авторката са задълбочени, обосновани и заслужават положителна оценка.

Принос на авторката е изясняването на разрешителния административен режим за трансгранично здравно обслужване. Тя изяснява ползите и негативите както от регулацията на предварителния разрешителен акт, така и от правния режим на трансгранично лечение без разрешение, с последващо компенсиране на разходите, извършени от лицето.

Авторката обосновава в детайли и в дълбочина изводите относно двата правни подхода.

Приносен характер има анализът на Директива 2011/24/ЕС и изводите за прякото й прилагане като възможност на българските здравноосигурени лица да се ползват от правата, уредени в нея. Умело са анализирани и оценени така нар. Координационни правила и ролята им в практиката, свързана с административните правни режими на трансгранично обслужване.

С приносен характер са изводите относно законодателствата, свързани с така нар. здравно обслужване в компетентна държава- членка на ЕС.

Авторката правилно установява проблеми при критериите за определяне на „компетентна държава" и предлага полезни свои идеи.

Заслужава внимание разграничението в анализа за правния режим на трансгранична здравна помощ по отношение на : видовете помощ / непланова и планова /, по отношение възрастта на пациента- пълнолетни лица и лица под 18 годишна възраст, по отношение начина на пребиваване в другата държава.

Авторката разглежда правните специфики на здравното обслужване според изброените горе особености, като с вещина пояснява правния режим в ЕС, в националното ни законодателство, установените проблеми и евентуалните им решения.

Добър е анализът и изводите от него по отношение на заплащането на разходите за осъществената трансгранична здравна помощ. Авторката в детайли изследва хипотези, свързани с възстановяване на финансовите разходи, като разсъждава върху най-оптималния възможен правен режим.

Надежда Славчева прави много силно изследване на така нар. национална контактна точка. Анализира компетентността на органа, изпълняващ тази функция, дава примери с хипотези, които създават неяснота и предлага възможности за отстраняването им. Изследването е с приносен характер.

В целия дисертационен труд Надежда Славчева демонстрира широта на познанията по темата, които впечатляват - тя използва практически хипотези от практиката в административното, медицинското и европейското право, борави с юриспруденцията на ЕС и България, изследва нормативни източници от национално ниво и от ЕС.
В труда са направени редица предложения за оптимизиране на практиката и на законодателството.

3.Критични бележки и препоръки

Критичните ми бележки са свързани с определени стилови несъвършенства на места в труда. Те, обаче, не намаляват високата стойност на този труд.
Препоръката ми е авторът да издаде дисертацията в книга, с оглед на практическата й полезност и нейния принос за доктрината.

Заключение:

Като цяло трудът има изискуемите качества за дисертация- темата е много актуална, изследването е обхватно, задълбочено, систематично и с принос за доктрината, както в административното право на здравеопазването, така и в правото на ЕС.
Предложенията de lege ferenda са удачни, добре обосновани и биха разрешили установените проблеми.

Всичко изложено дотук ми дава основание **да дам своята положителна оценка** и да предложа на научното жури да бъде присъдена на Надежда Петрова Славчева образователната и научна степен „Доктор" в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки,

професионално направление: 3.6. Право - /Административно право и процес/.

1.02.2020 г. **……**

/Професор д-р Дарина Зиновиева/